

II. Označte tvrzení, které je pravdivé pro rok 1948:

V době „únorové krize“ byl československým prezidentem Edvard Beneš.

ANO NE

Zemřel Josef V. Stalin, generální tajemník KSSS.

ANO NE

Na Pyrenejském poloostrově existovaly autoritativní režimy Antónia Salazara a Francisca Franka.

ANO NE

Podobně jako Československo se i Finsko zařadilo do východního bloku.

ANO NE

Ve spojených státech amerických probíhalo pronásledování příznivců komunistické strany.

ANO NE

V Československu začala první vlna politických procesů s opozicí komunistického režimu.

ANO NE

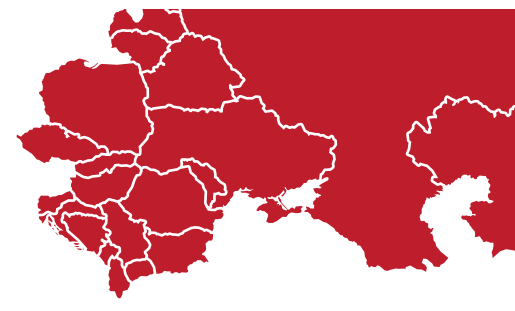

III. Pokuste se zamyslet nad následujícími otázkami:

- 1) Proč se hlavními mocnostmi po roce 1945 staly Spojené státy americké a Sovětský svaz?
- 2) Proč se svět rozdělil po druhé světové válce na dva nepřátelské mocenské bloky?
- 3) Jaké byly hlavní příčiny toho, že se Československo zařadilo po roce 1948 do tzv. „východního bloku“?
- 4) Na základě výše uvedených poznatků se pokuste shrnout, proč byl rok 1948 jedním z milníků dějin 20. století.

1948

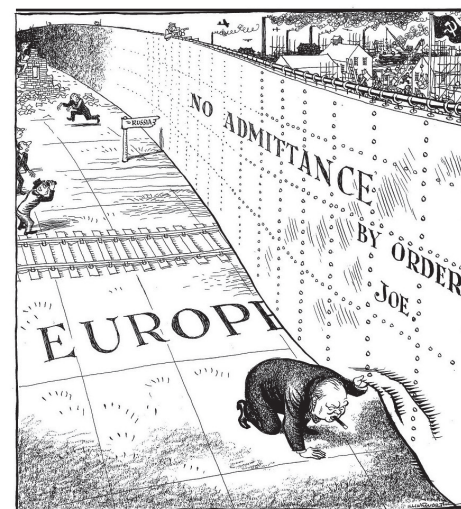
★ SVĚT SE ROZDĚLUJE ★

PRACOVNÍ LIST PRO STŘEDNÍ ŠKOLY A GYMNÁZIA

1. MINULOST V OBRAZECH

A) Zodpovězte následující otázky:

- 1) Co podle vás vyjadřuje tato karikatura?
- 2) Koho znázorňuje klečící postava na obrázku?
- 3) Jakým způsobem probíhalo rozdělení Evropy ve druhé polovině 40. let 20. století?
- 4) Jaký dopad mělo rozdělení Evropy na každodenní život tamních obyvatel?

B) Zodpovězte následující otázky:

- 1) Co podle vás vyjadřuje tento obrázek?
- 2) Které z postav představují vůdčí politiky Západu a proč jsou nazýváni „válečnými štváči“?
- 3) Proč byly západní země vyobrazovány po roce 1948 československou propagandou jako nepřátelé?
- 4) Jakým způsobem tento obrázek zobrazuje rozdělení světa na dva mocenské tábory po druhé světové válce?

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Dotkni se 20. století!“, který je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NÁRODNÍ
MUZEUM

www.nm.cz

20. dotkni se!
století!

2. PRÁCE S TEXTEM

Dne 17. března 1948 vystoupil americký prezident Harry Truman v Kongresu a ve své řeči se vyjádřil ke zhoršující se mezinárodní situaci ve světě. Následující ukázka pochází z jeho projevu:

„Téměř tři roky uplynuly od konce největší ze všech válek, ale mír a stabilita se prozatím do světa nenavrátily [...] Současná situace ve světě v první řadě není výsledkem přirozených problémů, které následují po ukončení války. Je způsobena zejména skutečností, že jeden národ nejen odmítl spolupracovat při ustanovování míru, ale – ještě hůře – snaží se mu aktivně zabránit. [...] Sovětský svaz a jeho agenti zničili nezávislost a demokratický charakter řady národů ve východní a střední Evropě. [...] Tragický konec Československa způsobil šok v civilizovaném světě. Nyní probíhá nátlak na Finsko a v ohrožení se ocitá celý Skandinávský poloostrov. Řecko se nachází pod přímým vojenským útokem rebelů, kteří jsou aktivně podporováni sousedními komunistickými státy. V Itálii se komunistická menšina pokusila odhodlaně a agresivně převzít kontrolu nad touto zemí.“

Otázky:

- 1) Proč americký prezident Truman obvinil ve svém projevu Sovětský svaz ze zničení nezávislosti některých evropských států? Týkalo se to také Československa?
- 2) Které země a z jakého důvodu byly podle Trumana Sovětským svazem ohrožovány?
- 3) Prezident Truman ve svém projevu zmiňuje, že ani po ukončení druhé světové války nezavládl ve světě mír. Jaké důvody za tím Truman viděl?
- 4) Lze tento projev interpretovat jako konec spojení mezi Spojenými státy americkými a Sovětským svazem, které se vytvořilo během druhé světové války?

3. DO NÁSLEDUJÍCÍHO TEXTU DOPLŇTE NÍŽ UVEDENÉ VÝRAZY:

V únoru roku 1948 došlo v k politickému převratu. Ihned po převzetí moci nastolila totalitní politický systém. Tento převrat vyvolal v zemích Západu šok, neboť potvrdil rozdělení Evropy a světa tzv. „..... oponou“. Na Západě panovaly obavy z šíření komunismu do dalších zemí, a proto začali být někteří jejich příznivci pronásledováni. Příkladem toho mohou být, kde byli sympatizanti s komunismem „ostrakizováni“. Iniciátorem tohoto „honu na čarodějnice“ se stal senátor Joseph V zemích náležejících do sféry vlivu Sovětského svazu ale docházelo k pronásledování odpůrců režimu v daleko větší míře. Konaly se zde vykonstruované politické procesy, v nichž někteří obžalovaní byli odsouzeni k trestu smrti. Například v Československu proběhl proces s Miladou

Horáková

Komunistická strana Československa (KSČ)

McCarthy

Spojené státy americké

Československo

železná

4. HISTORIE ZA ZDMI MUZEA UKRYTÁ...

Muzea patří mezi tzv. paměťové instituce (dále např. archivy, knihovny), které uchovávají pro budoucí generace předměty z minulosti. Mezi těmito „svědky dob minulých“ můžeme najít např. plakáty, které měly v námi sledované době za úkol propagovat tehdy vládnoucí ideologii.

Otázky:

- 1) Popište tento plakát (pozorně si všimněte detailů).
- 2) Jaké pocity ve vás plakát vyvolává?
- 3) Co jím chtěl autor sdělit?
- 4) Jaký byste dali plakátu název?

5. ROK 1948 – JEDEN Z MILNÍKŮ 20. STOLETÍ

I. V roce 1948 došlo k celé řadě významných událostí. Spojte následující události se zemí, ke které se vztahují:

Únorový převrat komunistické strany

Řecko

Berlínská krize

Československo

OSN přijala rezoluci o vzniku židovského státu

Spojené státy americké

Znovuzvolení prezidenta Harryho Trumana

Izrael

První poválečné olympijské hry

Velká Británie

Občanská válka

Německo

